І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 14-го КВІТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 14, 1961 No. 68. VOL. LXVIII.

УРЯД ШУКАЄ РОЗВ'ЯЗКИ ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ

Вашингтон. — Президент Кеннеді на пресовій конференції 12-го квітня заявив, що ним очолюваний уряд розглядає справу ліквідації безробіття на довшу мету, а не тільки під час економічної рецесії. Економісти стверджують, що число безробітних буде досить велике навіть і тоді, коли економіка поліпшиться і буде зростати, бо механізація праці спричиняє звільнення з фабрик людських робітничих сил. Президент висловив невдоволення з того, що Конгрес не ухвалив досі тих урядових проєктів, ціллю яких є скріпити економіку та зменшити число безробітних. Кеннеді сказав: „Я радо бачив би, щоб зголошені пропозиції були вже ухвалені, бо всі вони були б корисні". В справі довготермінового поборювання безробіття Президент думає змінити кредитову політику федеральних банків, які могли б видавати довготермінові низькопроцентовані позики на розвиток фабрик. Треба влегшити позики для підприємців, щоб вони могли розбудовувати варстати праці, де робітники находили б затруднення. Але це є доволі складна проблема, бо зменшення відсотків спричиняє те, що капітали втікають із ЗДА за кордон, де є вищі відсотки, а це спричиняє те, що з цієї країни втікає за кордон золото. Закордонні країни мають більшу скількість долярів, за які можуть купувати золото у ЗДА по максимальній ціні $35 за одну унцію. За урядування Кеннеді відплив золота зменшився, і уряд хоче вести таку фінансову політику, щоб зрівноважити платничий бюджет із закордоном, і щоб цим способом припинити відплив золота із ЗДА, бо від вартости доляра залежить не тільки здорова економіка ЗДА, але і всього вільного світу. Економічні дорадники Президента гадають, що можна б без шкоди для американського доляра дещо зменшити відсотки, що було б заохотою до більших інвестицій та до швидшого росту економіки. Для скріплення економіки Президент думає вжити ще й інших заходів. Плянується зменшити податки тим підприємствам, які розбудовуватимуть свої фабрики. Кеннеді плянує в найближчому тижні внести відповідний законопроєкт до Конґресу в цій справі. З урядових кол інформують, що немає пляну зменшувати особисті прибуткові податки, щоб цим способом скріпити економіку. Такий плян запроєктували були робітничі організації, які домагалися припинити стягання особистих прибуткових податків на деякий час. Загальна податкова реформа можлива буде аж в найближчому році, коли не буде господарської рецесії. Дехто гадає, що уряд таки подумає про те, щоб здійснювати організацію Консерваційного Корпусу, в якому працювали б юнаки, бо цим способом можна б зменшити число безробітних. Цей плян обговорювали вже давніше, але його тоді відклали, а тепер, можливо, уряд вернеться до здійснення цього проєкту. Журналісти звертали увагу на те, що досі запропоновані урядові пляни для поборювання рецесії не зможуть зліквідувати проблеми безробіття. Президент відповів, що він хотів би всіма способами зліквідувати оце тверде і постійне ядро — велике число довготермінових безробітних, але це треба робити так, щоб не спричинити інфляції доляра. „Це є дуже складна проблема", — сказав Президент. Він заявив, що зліквідовані 52 військові бази ніяк не спричинять збільшення числа безробітних, бо звільнені з праці робітники зможуть перейти до інших підприємств. Уряд не може втримувати ці військові бази, бо вони є перестарілі, і тому непотрібні. Кеннеді закликав Конґрес якнайшвидше діяти, щоб допомогти економіці в найшвидшому темпі.

Команда фльоти відкладає будову атомового корабля

Вашингтон. — Фльота в окремому „Трактаті про атомовий надводний корабель" виявила, що вона, з огляду на великі кошти, відложила на пізніше будову звичайного атомового корабля. В цьому трактаті говориться про те, що атомовий корабель можна буде будувати аж тоді, коли кошти його будови не будуть більші від конструкції звичайного корабля. Фльота добре знає, що атомовий корабель міг би значно довше плавати по океанах без додатку нового пального, але з огляду на обмеженість фондів, фльота вирішила покищо не займатися побудовою атомового корабля. Цю заяву опублікувала фльота тому, що численні конґресмени виявляли невдоволення з того, що в бюджеті фльоти не було фондів на атомовий корабель.

Парада Льояльности відбудеться в Ню Йорку в суботу 29-го квітня

Ню Йорк. — Цьогорічна, вже 14-та Парада Льояльности, відбудеться в суботу 29-го квітня по 5-ій авеню, і головним маршалом буде голова демократичної організації в Ню Йорку Кармайн Де Сапіо. Парада почнеться о год. 1-ій по полудні і йтиме по 5-ій авеню від 98-ої вулиці до 62-ої вулиці. На чолі походу йтимуть кардинал Френсіс Спеллман, посадник міста Роберт Вагнер, сенатори Джекоб К. Джевітс і Кеннет Б. Кітінг. Всі вони при 69-ій вулиці залишать колону і перейдуть на трибуну, звідки будуть відбирати параду. Сподіваючись, що цього року в параді візьмуть участь коло 75,000 осіб, в тому будуть численні оркестри, відділи армії, летунства і фльоти та морської піхоти, школи та різні організації. В цій параді щороку бере участь численна українська група, яка, звичайно, належить до найкращих національностевих груп.

В АМЕРИЦІ

● **Представник Американської Учительської Федерації** д-р Джордж С. Рутер проаналізував конституції всіх 50-ох стейтів і ствердив, що конституції 46 стейтів забороняють давати допомогу приватним чи парафіяльним школам із фондів, що походять із податків. Коли б Конґрес ухвалив федеральну допомогу парафіяльним школам, пише д-р Рутер, то вона була б незаконною зі становища стейтових конституцій. З повищого виходить, що треба б перше змінити федеральну і стейтові конституції і аж тоді ухвалити закони про федеральну допомогу приватним школам.

● **Ньюйорська поліція** 6 місяців обсервувала групу торгівців наркотиками, поки їх не заарештувала на балі при Бродвей вулиці і 53-ій вулиці. Поліція ввійшла до залі, де танцювало 800 осіб, і поліційний офіцер голосно повідомив про цей рейд публіку та наказав засвітити сильніше світло. Деякі танцюристи хотіли втікати, але всіх виходів пильнувала поліція. Заарештовано 13 осіб і сконфісковано наркотики, пістолю та ножі.

● **Інкорпорація Рефлектон** Електронікс у Стемфорді, Конектикат, винайшла машину, яка прийматиме ощадності до банку, монети і банкноти, та видаватиме негайно посвідки про ці вкладки. Ця машина називається „банкографом".

Президент запевнив Аденауера про рішення ЗДА боронити Берлін

Президент Кеннеді вітає канцлера Аденауера в Білому Домі

Вашингтон. — Президент Кеннеді запевнив західньо-німецького канцлера Конрада Аденауера під час півторигодинної розмови з ним в минулу середу, що ЗДА не змінили свого становища у справі з'єдинення Німеччини та щодо активної оборони вільного Берліну у випадку совєтської агресії. Президент нараджувався з старенькім західньо-німецьким канцлером і його міністром закордонних справ Гайнріхом фон Брентано, після чого до тієї розмови приєднався цілий гурт найближчих співробітників обох державних мужів. Державний секретар Дін Раск приймав Аденауера вечерою в середу вечером. На четвер було заповіджене продовжування тієї американсько-німецької конференції. За твердженням газет, американські й західньо-німецькі державні мужі не передбачають нової кризи довкола справи Берліну на найближчий час, але й не виключають несподіванок збоку Москви, тому — мовляв — треба завжди бути приготованим на всі можливості.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЯВИВ, ЩО ЗДА НЕ БУДУТЬ ЗБРОЙНО ІНТЕРВЕНІЮВАТИ НА КУБІ

Вашингтон. — Президент Кеннеді заявив на пресовій конференції в дні 12-го квітня, що ЗДА „при жадних умовах" не будуть збройно „інтервеніювати на Кубі", щоб спричинити упадок прокомуністичного диктатора Фіделя Кастра, бо це є справа самих кубинців, які повинні її вирішити. Президент сказав, що уряд ЗДА зробить все можливе, щоб американці не вмішувались до боротьби, яка вестиметься на Кубі, і щоб інвазія проти Куби не велась з території ЗДА. „Я буду проти того, щоб офензива проти Кастра велася із ЗДА", — сказав Кеннеді. Але Президент не сказав, що він буде проти того, щоб малі відділи відчалювали з американського узбережжя, щоб дістатися на Кубу для боротьби проти режиму Кастра і для встановлення там демократичного уряду. Президент заявив, що він буде продовжувати політику президента Айзенгавера, щоб допомогти вишколювати кубинських еміґрантів для боротьби проти Кастра. Збройні відділи кубинських еміґрантів вже довший час вишколюються на Флориді та в деяких державах Латинської Америки.

Пентаґон обмірковує ґльобальний вишкіл протикомуністичних партизанів

Вашингтон. — Колишній шеф армійської розвідки генерал поручник Артур Дж. Трудо, який тепер очолює дослідний відділ, наказав порозсилати старшим офіцерам неофіційний документ про те, щоб по цілому світу зорганізувати районові школи, в яких навчали б комуністичної тактики, стратегії, партизанки і протипартизанських операцій. Цей непідписаний документ має поінформувати старших ранґою військовиків про те, що треба розбудувати окремі збройні з'єднання, які могли б вести війну таким способом, як це роблять комуністи. Генерал Трудо заявив у вступі до цього документу, що той „папір не є виявом урядового становища", але він має „провокативні думки", та заслуговує на вивчення. Генерал Трудо пише, що рекомендуючи партизанку, ми хочемо знайти спосіб „скинути комуністичний режим без загальної війни, навіть без так званої малої війни". В документі пишеться: „Ми зможемо вишколити і виряджати кілька соток тисяч з-поміж тих національностей, які мають втікачів із комуністичного режиму. Я зараховую сюди не тільки совєтський бльок, але і комуністичну Кубу".

СПРАВА ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПОШТОВОЇ МАРКИ У ВАШИНҐТОНІ ЩЕ НЕ ПЕРЕРІШЕНА

Вашингтон. — Голова Українського Конґресового Комітету Америки проф. Л. Добрянський інформує, що справа поштової марки з портретом Тараса Шевченка та відповідним написом для вшанування його пам'яті у сторіччя його смерти ще далеко не перерішена, як про це вже була мова в деяких українських публікаціях. Зокрема цілий ряд осіб і організацій, одержавши від генерального поштмайстра або в його імені відповіді на їхні листи в цій справі, поробили не цілком правильні і передчасні висновки, що марки вже не буде. Тим часом, заходи в справі цієї марки продовжуються і вони мусять перейти відповідні стадії, подібно, як це було зі справою резолюції в справі пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Передчасні висновки не приносять акції жадної користи. Натомість, в американській системі завжди мають вплив листи громадян і було б добре, якби наші громадяни і їх організації знову почали масову акцію висилки листів і телеграм до генерального поштмайстра, піддержуючи ними акцію для випуску такої поштової марки у сторіччя Шевченка — чемпіона волі.

● **Доповідь інж. Андрія Горняткевича** на тему „Олександер Петрович Довженко" відбудеться заходом Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку в п'ятницю дня 14-го квітня ц. р. в приміщенні Клюбу, початок о год. 8-ій вечора.

ВИБУХ БОМБИ ПОШКОДИВ ДРУКАРНЮ „ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ"

Мюнхен. — Згідно з повідомленням агенції Ройтер, датованому 12-го квітня, в друкарні українського націоналістичного тижневика „Шлях Перемоги" вибухла бомба, заробивши шкоди в друкарні, але жертв не було. В „Ню Йорк Таймсі" з 13-го квітня звідки це повідомлення взято, дослівно сказано: „Експльозія бомби пошкодила друкарню газети антикомуністичних українських еміґрантів „Шлях Перемоги". Поліція заявила, що поранень не було".

ЗДА випустять людину в космічні простори цього року

Вашингтон. — В Комісії Космічних Просторів в Палаті Репрезентантів зізнавав заступник директора Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації д-р Г. Л. Драйден, який заявив, що пробний лет людини в космічні простори відбудеться за кілька тижнів, а перший американський астронавт полетить в першу подорож довкола Землі ще перед кінцем цього року. Драйден ще не знав про те, що СССР вдалося випустити людину в подорож довкола Землі, і що вона з успіхом вернулася назад. Драйден заявив, що коло 28-го квітня відбудеться пробний лет астронавта в космічні простори. Цей лет має відбутися з летунської бази в Кейп Канаверал на Флориді, і перший астронавт мав би літати над Атлантійським океаном. В цій самій справі зізнавав перед Сенатською Комісією Збройних Сил шеф штабу летунства Томас Д. Вайт, який сказав, що СССР має сильніші ракети, і тому може випередити ЗДА в цій ділянці. Він так говорив, бо ще не знав про совєтський успіх.

Жиди ніколи не забудуть злочинів Айхмана — каже прокуратор

Єрусалим. — У другому дні судової розправи проти Адольфа Айхмана, в минулу середу 12-го ц. м., генеральний прокуратор Гідеон Гавзнер широко відповідав на застереження оборонця д-ра Роберта Серваціюса щодо леґальности ізраїльського суду. Гавзнер твердив, що єдиним оправданим і юридично правосильним судом в справі злочинів Айхмана є власне суд в Ізраїлі, бо не існує ніякої іншої держави, яка хотіла б його судити, а міжнародний суд для справ нацистських злочинів, як воєнних злочинців, в Нюрнберґу — перестав існувати. Гідеон Гавзнез признав рацію оборонцеві, що жиди в цій справі є „сторонничі", але вони не можуть бути байдужими до злочину народовбивства, що його проводив підсудний над жидами, людьми „тієї самої крови і кости", що ввесь жидівський нарід. Гавзнер покликувався на різні міжнародні прецеденти, коли в чужих країнах суджено злочинців за злочини, доконані зовсім деінде і на людях іншої національности, як ось, наприклад, суд англійцями в Сінґапурі на Малях над японцем за злочини супроти французів.

Москва саботує мирну пропозицію щодо Ляосу — продовжує постачання зброї

Москва. — Совєтський уряд далі мовчить в справі уладження в Ляосі військового перемир'я і, всупереч закликам ЗДА й Англії, продовжує активно помагати ляоським комуністам, посиленими летунськими доставами зброї, виряду та всяких припасів. Західні обсерватори в Москві приходять до переконання, що Совєти свідомо і пляново провокують З'єдинені Держави до збройної інтервенції в Ляосі, розраховуючи, що така інтервенція розсварить західні держави, які не всі погоджуються на неї, та поставить Америку в трудну ситуацію — конечности вести війну в джунґлі, яка безпосередньо притикає до комуністичного Китаю з його невичерпним людським матеріялом. З другого боку деякі західні дипломати в Москві переконані, що Москва не хоче нової великої війни, яка легко могла б вибухнути з приводу Ляосу і що тому в найближчих днях Москва таки разом з Англією — видасть офіційний і формальний заклик до воюючих сторін в Ляосі — припинити воєнні дії. Англійський амбасадор в Москві сер Робертс вже п'ятий раз впродовж останніх двох тижнів ходив в цій справі до совєтського міністерства закордонних справ.

В Австрії прийшов до влади новий уряд

Відень. — Після того, як канцлер Юліюс Рааб зрікся свого уряду з уваги на своїх 70 років і брак сил, новим канцлером став також один із лідерів католицької Народної партії, д-р Альфонс Горбах. Новий прем'єр втратив ногу в австрійській армії під час першої світової війни на італійському фронті, а за часів Гітлера був впродовж 5-х років у кацеті. Новий австрійський уряд складається з 8-х консерватистів із згаданої Народної партії і 8-х соціял-демократів. Міністром закордонних справ залишився соціяліст д-р Бруно Крейски, але з уваги на голоси різкої критики на його адресу — додано йому як віце-міністра — професійного дипломата, „народника" д-р Людвіґа Штайнера. До нового уряду ввійшло 5 осіб, що не були членами попередніх урядів, між ними на становища міністрів фінансів і оборони. Новий прем'єр має марку людини поміркованих поглядів, що є прихильником політики „середини дороги".

Франція переходить до гострої опозиції супроти Об'єднаних Націй

Париж. — Після того, як представники Франції в теперішній Генеральній Асамблеї, в її Бюджетовій комісії та в інших її установах зазначили свої застереження, президент Шарль де Голь виступив в минулий вівторок 11-го квітня ц. р. на пресовій конференції з небувало гострою критикою Об'єднаних Націй. Він потвердив, що Франція не платитиме нічого на місію Об'єднаних Націй в Конґо та не візьме участи в ніякому „підприємстві" ОН. Він назвав дебати в Генеральній Асамблеї ОН „гомірливими і скандалічними зборищами, де нема ніякої змоги переводити об'єктивних нарад", критикував звичай запрошувати на Раду Безпеки інші малі держави, що забирають там голос, та таврував вкорінений в Об'єднаних Націях звичай що кожна найменша держава вважає себе управненою забирати голос про справи іншої держави і встрявати в її внутрішні проблеми. Де Голь, не назвавши нікого за іменем, закинув апаратові Об'єднаних Націй, що його урядовці проводять власну політику в різних справах та вносять хаос. Зокрема де Голь різко натаврував політику Об'єднаних Націй в Конґо.

СОВЄТСЬКИЙ АСТРОНАВТ ОБЛЕТІВ ДОВКОЛА ЗЕМЛЮ І ЩАСЛИВО ПОВЕРНУВСЯ

Москва. — Майор совєтської авіяції, 27-літній Юрій Алексєєвич Гаґарін, перший в історії людського роду відбув лет у космос, окруживши в 5-тонновій ракеті Землю впродовж 108 мінут зі швидкістю 17,000 миль на годину та щасливо повернувся назад. Ця подорож відбулася в середу, 12-го квітня між 9 і 11-ою годиною перед полуднем московського часу і її не тільки в Совєтах, але й в усьому світі привітали, як одне з найбільших досягнень людини. Таємницею залишається ще повідомлення комуністичної лондонської газети „Дейлі Воркер" про цей лет минулої п'ятниці і закордонні спостерігачі одноднушно стверджують, що лет Гаґаріна в жадному разі не був перший, але інші скінчилися невдачею і смертю астронавтів, хоч Совєти це заперечують. Під час свого лету навколо Землі майор Гаґарін передавав через радіо повідомлення про те, як відбувається лет, що він бачить і як він сам почувається і хоч лет проходив із скорістю понад 12 миль в одній секунді, твердив, що він бачить Землю і хмари над нею. Приземлився він із своєю кабіною в ближче невизначеній околиці, хоч є деякі дані на те, що випущено сателіта з Гаґаріним в околиці Каспійського моря і що в цій околиці правдоподібно він приземлився. Після свого повороту на Землю майор Гаґарін мав скласти заяву такого змісту: „Я хочу зарапортувати партії (комуністичній) й урядові й особисто Нікіті Сергієвичові Хрущову, що приземлення було нормальне і що я почуваюся добре і не маю ніяких ран ні навіть задряпнень". Нікіта Хрущов мав зараз же потім відбути телефонічну розмову з Гаґаріним і переслав йому телеграму з побажаннями, що її водночас передано ТАСС-ом і надруковано в усіх совєтських газетах. Досягнення Гаґаріна назвав Хрущов геройським чином, який залишиться безсмертним в історії людства, і що лет його в космосі відкриває нову сторінку в здобуванні людьми космічних просторів. Юрій Алексєєвич Гаґарін є сином колгоспника із Гжацька в Московській області.

Майор Юрій Гаґарін

Народжений в 1934 році, дійшовши до юнацьких років був індустрійним робітником в Люберцях біля Москви, де є великий летунський завод. Приєднавшися до Саратовського летунського Клюбу, перейшов летунський вишкіл і в 1957 році став військовим летуном. Він одружений і має двоє дітей. Успіх із летом людини в космосі совєтський уряд і комуністична партія зразу ж почали використовувати не тільки для пропаґанди совєтських досягнень у технології, але і для політичної кампанії. З цього приводу проголошено зараз же після одержання повідомлень про успішне приземлення Гаґаріна спеціяльний комунікат Центрального Комітету Комуністичної Партії Совєтського Союзу, совєтського уряду і президії Верховного Совєту, в якому прославляючи досягнення Совєтського Союзу і не називаючи навіть по імені самого Гаґаріна, вирахувано всі інші совєтські технологічні успіхи і висловлено заклик до урядів усього світу в справі посилення заходів для утривалення світового миру і закінчення переговорів у збройнні.

Під час пресової конференції Президент признав, що Совєти випередили ЗДА в розвитку важких ракет, що вможливили їм вистрелити спутніка і востаннє живого астронавта, але запевнив, що Америка зробила вже великі поступи в цій справі, як і в інших технологічних досягненнях та що, мабуть, ЗДА вишлють в міжплянетні простори свого астронавта ще в цьому році.

ЗДА ПРОТИ ДОПУЩЕННЯ КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ДО ОН

Вашингтон. — На своїй останній пресовій конференції в минулу середу 12 ц.м. президент Кеннеді склав низку важливих заяв в закордонно-політичних справах.

І так, Президент рішуче заперечив, наче б він погодився в нарадах з англійським прем'єром Геролдом Мекміллeном на зміну становища в справі допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. ЗДА далі є проти прийняття комуністичного Китаю до ОН і далі стоять на становищі, що членом ОН повинен бути вільний Китай, що його репрезентує націоналістичний уряд на Формозі. Кеннеді не сказав, яке становище зайняв Мекміллен, але дав зрозуміти, що становище Англії в цій справі відмінне, аніж становище Америки. — На запит журналіста, що пригадав недавню заяву комуно-польського диктатора Владислава Ґомулки, наче б він дістав запевнення від членів теперішньої американської адміністрації, що теперішній німецько-польський кордон на Одрі-Ніссі є остаточний, Президент заявив, що йому не відомо, яку і з ким мав Ґомулка чи його репрезентанти розмову. ЗДА стоять на становищі — сказав він — що справа німецько-польських кордонів є частиною цілої німецької проблеми і повинна бути остаточно вирішена в мировому договорі. — Щодо актуальної справи громадянської війни в Ляосі з активною підтримкою збоку Совєтів для ляоських комуністів, то Президент висловив сумнів, чи Совєти дійсно посилили в останніх днях свою допомогу військовим постачанням ляоським комуністам. Президент висловив переконання, що ще „в цьому тижні" Совєти приєднаються до заклику щодо військового перемир'я в Ляосі і що там настане спокій.

У СВІТІ

● **Американські військові власті в Німеччині** розглядають скаргу большевиків, що 4 американські молоді вояки, які зупинились у своєму авті перед червоним світлом на вулиці Франкфурту, побачивши, що поруч них заїхало авто із знаками совєтської військової місії, вискочили, витягнули з совєтського авта двох большевицьких старшин, сильно їх потурбували і від'їхали. Большевики записали число авта і внесли скаргу.

● **У Парижі** помер в минулу неділю у віці 65 років колишній альбанський король Зоґу, колишній турецький, потім австрійський старшина. Зоґу був обраний в 1925 р. президентом Альбанської республіки і був проголошений в 1928 р. королем, але вже в наступному році італійці за Муссоліні вмаршували до Альбанії і він утік. Від 1946 року Альбанія є найвірнішим сателітом Москви.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Аденауер і Кеннеді

Дводенні наради західньо - німецького канцлера Конрада Аденауера з президентом Дж. Ф. Кеннеді і його найближчими дорадниками — це не тільки, як він сам заявив, „нав'язання безпосереднього контакту" між лідерами двох союзних держав. Річ не в персональних зв'язках, але у з'ясуванні всіх тих сумнівів, які виринули в широкому світі внаслідок зміни державної адміністрації в З'єдинених Державах. В цілій Західній Европі настав був неспокій, чи не прийде в американській закордонній політиці такий зворот, який — не зриваючи формально з системою колективної безпеки, опертої на оборонних союзах, — все ж зосереджуватиме увагу Америки на якомусь одному відтинкові і легковажитиме Европу. Ці сумніви серед европейських союзників Америки напереломі минулого і цього року були такі сильні, що президент Кеннеді вважав за необхідне при кожній нагоді їх заперечувати. З цією ціллю він вислав був до західньоевропейських столиць спершу „похідного амбасадора', кол. нюйоркського губернатора Аверелла Гарримана, потім віце - президента Линдона Джансона, почавши від інавґураційної промови складав відповідні заяви, окремими безпосередніми довірочними листами заспокоював західньоевропейських лідерів. Але запевнення, що генеральна лінія політики ЗДА залишиться та сама, не вичерпало всієї проблеми.

Не випадково сталося так, що через кілька днів після від'їзду англійського прем'єра Гералда Мекміллена — наступним прем'єром іншої великодержави, що прибув до Вашингтону, є Конрад Аденауер. Протягом всеьми років правління Д. Д. Айзенгавера та його державних секретарів Доллеса й Гертера всьому світові було відомо, що найвірнішим союзником Америки, на якого вона може найпевніше розраховувати і з яким Америка має найменше клопотів, є вчорашній її німецький ворог, нині Німецька Федеративна Республіка. Консервативний уряд Англії стоїть під тиском публічної опінії, яка не може китайським муром відмежуватися від соціялістичної демагогії і пацифістичної дурійки — в обох випадках з антиамериканськими вістрями. А президент Шарль де Голь, хоч і є мужем Провидіння для Франції, своєю престижевою політикою у відношенні до НАТО, до Об'єднаних Націй, до економічної єдности Західньої Европи й інших першорядних справ — зайшов у конфлікт з американськими напрямними. Тому Конрад Аденауер, що записав себе вже в історії, як державний муж, який замирив Німеччину з її смертельним ворогом Францією, надзвичайно зацікавлений у тому, щоб між Вашингтоном і Парижем прояснився обрій. Він зацікавлений в атомовому озброєнні країн НАТО, в залишенні американських військ в Західній Німеччині й Берліні, в активній політиці супроти СССР.

Німеччина все ще поділена, і час від часу, як тільки Москві це вигідно, Хрущов шантажує світ погрозами сепаратного миру з східньонімецькими комуністичними лакеями, новою бльокадою Берліну, новим гострим конфліктом у зв'язку з Німеччиною. І хоч справа Німеччини ніби затихла, ніби зійшла на задній плян на тлі законтуалізованих проблем Конґа, Ляосу, Куби, Південного В'єтнаму чи Альжиру, насправді вона завжди є центральною проблемою світу від кінця останньої світової війни. Західня Німеччина нині найвище економічно розвинена країна Европи, а її 300-тисячна армія — стрижень західньоевропейських військ у збройних силах НАТО.

І тому старий Аденауер мав рацію, коли казав, що його наради з Кеннеді важливі не тільки для Німеччини та ЗДА, але й цілого світу. Найстарший урядуючий прем'єр західнього форпосту нараджується з наймолодшим президентом - прем'єром найбільшої великодержави. Аденауер має 85 років, Кеннеді — 44, але їхні політичні світогляди мусять бути в нинішній ситуації дуже близькі, якщо не тотожні. Теперішні їх наради у Вашингтоні саме мають потвердити цю правду.

Великдень в СССР

Не зважаючи на посилену атеїстичну й антирелігійну пропаґанду, навіть на відкриті виступи партійців та комсомольців, спрямовані на зривання Богослужень і відстрашення людей від участи в церковних відправах, цьогорічні Великодні Свята в Українській та інших республіках Совєтського Союзу, особливо по великих містах, проходили дуже людно й урочисто. Церкви були переповнені не тільки вірними, але й людьми, які досі боялися виявляти свої релігійні почування, хоч і багато з них твердили, що вони прийшли, буцімто, тільки з цікавости, щоб побачити на власні очі „релігійні пережитки".

Великодній настрій проявився не тільки в святкових днях, у Великодню Неділю, Понеділок і Вівторок. Ще задовго до Великодня гарячкою приготувань, віднови хат і одягу, святкових закупів були охоплені широкі кола населення, в тому числі навіть комсомольська молодь. Люди в такій кількості скуповували припаси, потрібні до печення пасок і інших великодніх „яствій", що по крамницях забракло масла, молока, яєць і борошна. Чималі прибутки мали й державні універмаги, які розпродали багато речей та іграшок, що їх підсовєтські громадяни закуповували гарячково для святкових дарунків. І що найголовніше: багато людей дотримувалися в передвеликодні дні суворого посту, відмовляючись від м'ясних страв та набілу і маніфестуючи цим свою вірність стародавній традиції.

Комуністична влада, затривожена поширенням релігійних настроїв, зокрема серед молоді, багато з-поміж якої належить до „ленінського комсомолу", кинулася організувати широку протидію. Щоб відвести людей від великопісних відправ та великодніх святкувань, розгорнено пропаґанду за відзначення „свята весни", з деякими народніми обрядами і звичаями. Але ця пропаґанда мало той наслідок, що люди почали використовувати „святовесняні" імпрези для повнішого й вільнішого святкування християнського Великодня. Передбачаючи таку можливість, партійні чинники повели широку пропаґанду серед молоді, закликаючи її організувати саме у передвеликодню ніч різні розваги, зустрічі, забави і балі. Водночас із цим в часописах, в радіо і в телевізії посилено „освідомлюючу' атеїстичну пропаґанду, підкріплювану в деяких випадках антирелігійними демонстраціями по закритих вже давніше церквах, із виступами аґітаторів, показами фільмів про еспанську інквізицію та ін., і навіть виставлянням „спутників" на церковних вівтарях. Розаґітовані й підбурені цією пропаґандою комсомольські активісти кинулися в деяких місцевостях бешкетувати під церквами і навіть по церквах, викликаючи обурення не тільки вірних, але й тих державних службовців і комуністів, що включилися у християнські святкування.

Усі ці факти — скріплення релігійних настроїв і, зокрема, широка участь населення у відзначуванні свята Воскресення Христового, а з другого боку, посилення атеїстичної пропаґанди, поширюваної в супроводі хуліганських протицерковних демонстрацій, що нагадували недавні часи безоглядних переслідувань Церкви в СССР, свідчать про стихійне відродження віри в Бога й активізацію релігійного життя під безбожницьким комуністичним режимом в Совєтському Союзі.

МЕХАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ і БЕЗРОБІТТЯ

Голова Ради економічних дорадників президента Кеннеді, д-р Волтер В. Геллер заявив на дискусійному вечері в Крайовому Пресовому Клюбі у Вашингтоні, що в роках 1960 - 1965 коло десятьох мільйонів робітників утратять працю внаслідок механізації процесів виробництва, а 6 мільйонів нових робітників в тому самому часі появляться на ринку праці.

Виходить, що збільшення числа безробітних спричиняє не тільки економічна рецесія, і що навіть при повному добробуті не буде зліквідована проблема безробіття. Цією проблемою особливо цікавиться уряд президента Кеннеді, а в першу чергу секретар праці Артур Дж. Голдберґ, колишній правний дорадник Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Орґанізацій.

У спеціяльному додатку до „Ню Йорк Таймсу" появилася під назвою „Виклик промислової революції ч. 2", стаття Голдберґа, в якій він закликає підприємців, робітників і громадянство спільними зусиллями розв'язати цю конечну і при тому грізну проблему — механізації праці і справи затруднення.

Секретар праці, об'їхавши найбільші промислові центри в Шикаґо, Гері, Савт Бенді, Дітройті, Питтсбурґу та Міннесоті, ствердив, що багато робітників не матимуть праці навіть після того, як скінчиться економічна знижка, бо вони стали безробітними лиш з тої причини, що їхню працю виконують тепер машини. В 19-му віці відбулась перша промислова революція, коли люди почали користуватися машинами. Нині розвиток технології спричинює чимраз ширші спустошення серед робітництва, і хоч у фабриках гудуть машини, а з комінів бухає дим, дедалі більше робітників втрачають працю.

Тепер далеко до такої глибокої кризи, яка була в першій половині 19-го віку. Звільнені з праці робітники дістають допомогу з федерального фонду для безробітних, а деякі ще й допомогу від підприємств або робітничих спілок. Але останнім часом темп механізації і автоматизації виробничих процесів так приспішився, що ця проблема вимагає негайної розв'язки, щоб врятувати добробут тих робітників, які втратили працю в користь машин.

На приспішення темпу механізації впливають два чинники: перестарілість фабричного устаткування і модернізація промисловости в Европі в повоєнному часі. Під час війни дуже поважний відсоток европейських фабрик був знищений і після війни їх змодернізовано, у великій мірі з американською допомогою. Тепер ці фабрики з успіхом конкурують із американськими. ЗДА мусять дати $95 більйонів на змодернізування свого промислу, щоб могти з успіхом конкурувати з Европою.

До цих двох чинників — перестарілість американського промислу і модернізація европейського — треба ще додати третій: невпинні намагання американських робітників щораз вище підносити свій життьовий стандарт через збільшення заробітньої платні.

Автоматизація виробничих процесів спричинила-те, що в роках від 1947-1960 продуктивність зростала пересічно на 3.5% річно, а в попередніх роках цей зріст становив пересічно 2.4%. І так постав парадокс: продуктивність фабрик зростає, а число робітників не тільки не збільшується, а деколи навіть зменшується. Наприклад, продукція гірської смоли збільшилася на 96%, а число затруднених в цій ділянці промислу зменшилося на 262.700 осіб.

Після війни було в ЗДА 4 економічні рецесії, і під час кожної завжди зростало число безробітних. Причина цього явища не в тому, що дальша знижка була більша від попередньої, а в тому, що чимраз більше число робітників утрачає працю внаслідок її механізації. Серед безробітних є тепер все більше таких, які шукають праці вже понад два роки, давно втративши право на допомогу з фонду безробітних.

Механізація праці вдаряє не тільки по фізичних робітниках. Наприклад, одна велика забезпеченева компанія обслуговувала 850.000 осіб, затруднюючи 198 службовців, що працювали на 125 аритмометрах. Після закупу машини - компутера число аритмометрів зменшилося до 21, число робітників до 85-ох, а кошти втримування цієї фірми упали більше як на — 200.000.

Зорганізоване робітництво не може виступати проти процесу технології і не може нищити нових машин так, як це робили понад сто років тому англійські ткачі, коли ввели механізовані кросна, які забрали їм працю. Це розуміє і секретар праці Голдберґ, який закликає підприємців, робітників і громадянство спільно працювати в тому напрямку, щоб оцю другу „промислову революцію" зробити „людяною", щоб вона була не т і л ь к и механічним успіхом, але і добродійством для робітників. А щоб цього добитися, треба керуватися такими засадами:

1) Представники підприємців і робітництва повинні опрацювати спільно плян переміщування звільнених із праці робітників до інших фабрик, де вони могли б дістати працю.

2) Перед механізацією виробничих процесів заздалегідь повідомляти робітників, щоб вони могли підшукати собі працю в інших підприємствах.

3) Уряд і робітничі організації повинні дбати про перевишкіл робітників. В цьому мають допомагати також підприємці, даючи можливість перевишколу в своїх фабриках.

4) Механізація не повинна переводитися під час економічної знижки, коли важко дістати працю.

УКРАЇНЦІ

Ти не дружина, не коханка,
Не горлиця з моїх степів,
Не гір Карпатських полонянка,
Не сон, не вигадка, не спів;

Ти не весняний вибух крови,
Не спраглі радости уста,
Не материнської любови
Зоря, незаймано — свята;

Ти всі дороги, всі знамена,
Сонця і зорі, не таю,
В собі з'єднала, бо для мене
Ти — Рідний Край в чужім краю!

ЛЕОНІД ПОЛТАВА

ПЕРЕД ЗГОВОРЕННЯМ ГЛУХИХ

Коли пишемо ці рядки, виглядає, що французько - альжирські переговори в найкращому випадку тягнутимуться щонайменше три місяці. Але найважливіше те, що вже ніхто не сумнівається, що вони, при всяких перипетіях, закінчаться самостійністю Альжиру. Це загальний тон французької преси. І хоч атентати підпілля не припиняються, хоч військові операції в Альжирі тривають, хоч щораз голосніше діють праві реакціонери в Альжирі і метрополії, ми не щоденно виконуючі атентати, всім ясно, що війна вже закінчилась, і питання лише в її політичному висліді.

Положення таке, що Ж. Серван - Шрайбер відважується твердити, що альжирська війна перестала бути для Франції проблемою, і країна — мовляв — нарешті може вернутися до питання свого майбутнього.

В якійсь мірі це відповідає правді. Бо ж дійсно, коли де Голь визначив лінію переговорів і визнав головним співрозмовцем підпілля, то все інше вже речі побічні. Коли де Голь погодився з тим, що населення має вирішити своє майбутнє, а вирішування прийде тоді, коли переговори дадуть леґальний голос підпільникам - революціонерам, то нема ніякого сумніву, що тим де Голь погодився на самостійність Альжиру. А коли так, то які перешкоди можуть повернути колесо історії назад?

Переговори не будуть легкі, очевидно, не раз перериватимуться. Вони нагадуватимуть розмову глухих. Переговірні сторони говоритимуть різними мовами. Для французів бо найбільша подія в тому, що вони погоджуються на самостійність. Для підпільників це вже — можна сказати — пройдений етап. Вони себе вже бачать на чолі самостійної держави, і не самостійність для них тепер найважливіша справа, а — революція.

Що вони під цим розуміють?

Найперше розуміють повну незалежність — духову й господарську. Тому важко буде устійнити ролю французів у майбутній альжирській державі. Ту ролю французи уявляють як ролю „старших братів', фахових кадрів, учителів. Альжирці цього не хочуть. Вони хочуть духової суверенности, хочуть ствердження і негайного розвитку своєї власної культури, що виросла б з їхнього зусилля на базі збройної боротьби, яка була першим етапом національної революції. Це справа не проста, знаємо з власного досвіду. А не проста ще й тим, що ще не так давно де Голь казав, що ніякої альжирської нації не було й нема. Можна собі уявити, що говорить і думає перший-ліпший альжирський колоніст, який сьогодні підкладає динаміт під французькі установи, а хотів би підкласти й під інтеліґентність де Голя.

Французи, як взагалі західні державні народи, думають категоріями добробуту модерної держави, категоріями демократичного устрою, що спирається на зрілості народу і його доробку. В альжирців нема минулого, нема багатства, а „священні поняття демократії" для них порожній звук. Бо де ж голодний буде говорити про демократію! Цього не розуміє Захід, і з того походять усі труднощі з Єгиптом, Іраком і молодими державами Африки і Азії, для яких демократія має вартість настільки, наскільки вона може дозволити наздогнати старі держави. І коли Англія кількасот років та ще й при допомозі колоній будувала свою індустрію, то молоді держави не мають ніяких виглядів на власні колонії, а віками чекати не хочуть.

Французи кладуть натиск на спільність інтересів в Сагарі, а альжирці вважають, що Сагара — їхня власність. Французи кладуть натиск на співжиття, щоб мільйон альжирців міг далі працювати у Франції, а підпільники бачать своє майбутнє в патосі праці в таборах, не зважаючи на потребу грошей і добробуту робітників у Франції.

Ось тут розходження, через які найважче буде переступити. І це тим важливіше, що це розходження, які вже були в Єгипті й Індонезії, є в Конґо й на Кубі, виникають в Індії й Марокко. Виникають вони з ситуації, що про неї наша народна приповідка каже: — „ситий голодного не розуміє", або — „піший кінному не товариш". Поки цього старі нації не збагнуть, доти Москва матиме шанси здобути симпатії там, де їх вона не повинна була б мати.

І ці розходження усунути буде найважче. Де Голь виявив незвичайно багато розуму й відчуття сучасности, перейшовши за кілька місяців від „альжирської нації ніколи не було й нема' до — переговорів. Але чи зможе він зрозуміти, що голодному народові, народові - пролетареві нічого втрачати, крім кайданів...

Певно, можна дискутувати над питанням: чи мають рацію підпільники, кладучи наголос на суверенність, а зовсім забуваючи про господарський чинник? Але факт лишається фактом. А чи ЗДА думали тільки господарськими категоріями, вступаючи у визвольну війну? А чи, наприклад, Франція і Велика Британія не могли замиритися ще перед тим, коли стало ясно, що за колонії не слід битися, бо їх вони й так втратять?

Кожен нарід переходить ті самі стадії розвитку своєї свідомости. Лише один раніше, а другий пізніше. В сучасному світі всі процеси відбуваються швидше і тому виявляються різкіше. Якщо Альжир сьогодні переходить той етап, що його західні нації перейшли дуже давно, то це нічого не міняє: він цей етап мусить перейти.

Годі заперечити слушність французам, коли вони вважають за потрібне рахуватися з думкою населення, а не тільки з думкою підпілля. Але — де кінчається підпілля, а де починається населення? Безперечно, межа між ними є. Але також природно, що провідники підпілля не хочуть втратити своєї позиції, здобутої кров'ю бійців і власним риском. „Революційні армії не демобілізуються як реґулярні", — заявив один із провідників підпілля. І він має рацію. Провід підпілля підлягає певним законам і, коли він їх зречеться, то зречеться своєї позиції. А цього годі вимагати.

Ось деякі з тих труднощів, що стануть на перешкоді швидкому закінченню переговорів, які сьогодні стоять на перешкоді початку їх. Але переговори зачнуться і закінчаться самостійністю Альжиру. Саме тепер подано вістку, що американський амбасадор в Тунісі прийняв двох міністрів підпільного альжирського уряду. Французи вважають це інтервенцією ЗДА. Але дивно — вперше в такому випадку вони не обурюються, а вважають це за підтримку Франції на шляху швидкого закінчення справи.

О. Д-вич

З СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ

„ЇДЬМО НА ЦІЛИНУ!

Під таким урядовим гаслом відбувається в Україні та інших республіках Совєтського Союзу чергова кампанія масового згону молоді до Казахстану і Алтайського краю. Дівчата й хлопці з закінченою середньою освітою, які під адміністративним тиском залишають рідні землі і їдуть світ-за-очі в дикі степи, — мусять до того ще й складати „ентузіястичні заяви", публіковані пресою, щоб заохотити молодь наслідувати їхній приклад. У „Правді" з 22-го березня ц. р. вміщено ось такі, наприклад, заяви: „Просимо послати нас на постійну роботу до Цілинного краю — медсестри Світлана Білаш і Зинаїда Боравлева", „Я прошу направити мене на роботу в Цілинний край. Хочу працювати там, де я більше потрібна своєму народові — І. Скачко". „Рішення залишити нас по закінченні школи на місці нас ніяк не задовольняє. Ми хочемо працювати там, де скоріше можна набути життьового гарту і досвіду — подружжя Ольга і Дмитро Білокриницькі" і т. д. Не бракує в совєтській пресі і такого, наприклад, лицемірного і наскрізь брехливого описування „ентузіястів - цілинників" і їхніх рідних: „Мати Марини Єжової спротивлялась найдовше. Її можна, звичайно, зрозуміти, пенсіонерку Антонину Констянтинівну, — адже вона залишається сама: шкода відпускати доньку. Але сьогодні Антонина Констянтинівна уже радісно клопочеться — збирає доньку в далеку дорогу..."

ЯК ЗАБИТИ ЦВЯХА?

Дехто думає, що забити цвяха в дошку — проста річ.

Совєтські організатори ремонту залізничих контейнерів (дерев'яних скринь з похилою покришкою) рішуче заперечують таку спрощену методу „цвяхозабивного виробництва". Перед ними передусім постає питання про довір'я: чи можна доручити таку відповідальну справу будь - якому підприємству? Практика переконливо доказує — не можна! А що як не так заб'є? Тож контейнер, в якому відірвалась, наприклад, дошка, треба відправляти з будь - якої місцевости СССР аж до Москви, бо лише там зроблять як слід.

Наприклад, вантажать на станції Бархатяй ушкоджені контейнери у вагони, і поїзд, минаючи озеро Байкал, перетинаючи сибірські степи, переваливши через Уральське пасмо, прибуває, врешті, до Москви. Але тепер це вже не прості скрині, а „позолочені". Бо ж для того, щоб привезти з тієї станції до столиці СССР вагон з контейнерами, треба заплатити коло 200 рублів новими грішми.

„Чи не можна було б якось урегулювати цю дошкульну справу з цвяхами?" — закінчує свою статтю в „Правді" (22-го березня ц. р.) її кореспондент І. Кокоулін.

● Комуно - чеський тижневик „Культура" у Празі пише, що в ЧСР живе і діє тепер коло 10,000 монахинь з 41 орденів, займаючись виключно харитативною й санітарною працею. Комуністичний чеський уряд толерує їх, признавши їхню величезну самопосвяту, з якою вони — у повному самовідреченні та серед аскетичного способу життя — несуть поміч старцям і хворим, — але заборонив приймати до тих орденів і монастирів новичок.

● У Ленінграді, у „весільному палаці", введено нові влаштування для новоповінчаних, які мають створювати їм ілюзію „буржуазної" ідилії: після вінчальної церемонії в окремій кімнаті відбувається стандартне „прийняття" для молодих і їх весільних гостей, з шампанським вином і закусками, — на кошт, очевидно, повінчаних.

Ярослав Падох

НА ПІОНЕРСЬКОМУ ШЛЯХУ

(У сорокліття нюйоркської „Свободи" 194-го Відділу УНС)

(3)

Перша книга схоплює 20 років — від 7 лютого 1919 до 14 грудня 1939. На її 151 сторінках записано протоколи 242-ох зборів товариства, в тому числі 20-ох загальних, річних зборів із виборами нового уряду. Друга книга продовжує хроніку „Свободи" за дальших дев'ять років і доводить її до 13-го грудня 1948 року. В ній запротокольовано 74 збори, в тому числі 10 загальних. Хоч чимало місця залишилося в ній, бо останній протокол вміщено на 123-ій сторінці, а книга має, як попередня 152, все ж новий хронікар „Свободи", мабуть для підкреслення великих змін, що готувалися в її долі, вирішив закласти нову книгу. Ця книга така відмінна від попередніх, як наша доба від доби ранньої, піонерської. Вона — вже не історія, а сучасність. Вона, і книга і доба, далеко ще не закінчені, тому писати про них прийдеться вже комусь, що належатиме вже третій, дай Боже, ще успішнішій добі.

Папір перших двох книг твердий й, для вигоди писаря, полінійований, з чималим марґінесом. Перші хронікарі були людьми ощадними. Записували сторінки „від берега до берега", не зважаючи на марґінес. Дедалі вони стають щедрішими, і записи в книзі стають читкішими.

Хоч потемнілі, сторінки ще міцні, не такі, як сторінки великої іменниці джерзиситської „Свободи", які дотла зотліли під впливом часу і вологости. Тільки чорнило, яким списано протоколи, подекуди так споловіло, що не легко його відчитати. Ось це й пригадує наполегливість протоколянтів, які впродовж сорока років не забували й не лінилися залишити на папері слід своєї, далеко не паперової праці. Якщо й бракує декількох протоколів зборів, а всіх їх до сорокліття „Свободи" було рівно 356, то це сталося не за першої доби і не у двох перших книгах, але вже за нової, „академічної" доби у секретарській історії товариства... Додати б, що в третій книзі по день сорокліття вписано нових 40 протоколів зборів, в тому числі 9 загальних зборів. Десять відбулися вже після відзначення ювілею, в лютому 1959 року.

Багато цікавого зберегли для нас і дальшого майбутнього ці скромні протоколи. Багато користи принесли вони й мені, їх пильному читачеві. Вони відкрили невідомі сторінки історії цього мого товариства, з яким зв'язала мене доля на довгі роки, зі скромних порогів якого мені відкрився широкий шлях у громадський світ праці в нових обставинах, на новій землі. В цім товаристві я вперше зустрівся із союзовою працею і пірнув у неї вище вух, пірнув, мабуть, безповоротно.

Студіювання цих протоколів дало мені ще одну практичну вмілість: читання різних почерків, від, здавалося б, неможливих до відчитання, до неначе друкованих; від простих до писаних з виразним наміром не лише записати думку, закріпити на письмі важливу вістку, але й залишити потомкам слід своєї руки. Одним словом, до моїх вроджених і набутих знань прибуло нове: знання графології.

Коби лише хтось вказав дорогу...

У славному році свободи й соборности, в 1919-му році постала наша ювілятка, Нюйоркська „Свобода". Чи треба питати, чому вона прийняла це ім'я? Адже події, що сколихнули Україною по обох боках Збруча, піднесли також на нечувану доти висоту національні почування американських українців. Візьміть тільки в руки тодішні числа найранішого вчителя національного почуття та національних чеснот заморських українців, джерзиситську „Свободу' і побачите й відчуєте, яким високим полум'ям горіли їхні серця на кожну вістку з розлогих піль бою за українську свободу й державу. Як же можна було в той рік дати іншу назву новій, патріотичній організації наших людей, як „Свобода"!

Народилася вона не серед української гущі, на нюйоркському Поділлі, в околиці славного св. Юра. Сьома й суміжні вулиці Сходу міста були вже тоді вкриті сіткою українських установ, і їм ледве чи треба було нової організації. Постала наша „Свобода", як єдина українська організація, на Заході величезного міста, в околиці Дев'ятої евеню і 42-ої вулиці. Зродила її тяга до громадської організованости й конечність забезпечення на випадок потреби.

7-го лютого 1919 року Микола Леснюк і Михайло Дем'янчук вирішили організувати товариство і вже наступного дня зібрали 23 місцевих громадян, запросивши на збори організатора громадського й союзового життя, пізніше бизнесмена та власника радіових передач, Петра Задорецького та Дмитра Шагая, щоб допомогли їм закласти місцеву громаду. Проста й коротка мова тих перших зборів. П. Задорецький звернувся до приявних із запитом, „задля якої цілі вони зібралися і що вони собі жадають?" На це приявні відповіли не менш стилево: „вони жиють віддільно в західній частині Ню Йорку від українців, які замешкують переважно в східній частині сего міста й бажали б основувати в тій колонії якесь товариство та жити так, як жиють другі їх брати; зорганізовані та обезпечені вразі недуги чи вразі смерти." В дальшому вони підмітили, що в тій частині міста живе чимало українців, які не належать до жадного товариства, бо в них немає товариств, і додавали з проханням й переконанням, що вони „готові доложити всіх старань, коби лише хтось їм вказав Дорогу, як з тим поступати". Трудно устерегтися враження, що в скромному слові „Дорога" крилася вся глибина національного почуття, ввесь непереможний гін до рідної, організованої й упорядкованої громади. Недаремно слово це вони писали великою літерою.

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, Pa.

Відділ Т-ва Українських Інженерів в Ню Йорку відбув Збори, вшанував Т. Шевченка

17 березня відбулися в домівці Українських Інженерів в Америці Загальні Збори Нюйоркського Відділу. По дискусії над оживленою товариською діяльністю Товариства в минулому році і уділенню уступаючій Управі абсолюторії вибрано нову Управу: проф. інж. Степан Процюк голова, члени Управи: Володимир Гнатківський, Володимир Шехович, Володимир Вальчук, Іван Заяць — Контрольна Комісія: Володимир Фриз, Володимир Онишкевич, Богдан Турко. На закінчення відспівано національний гимн.

24 березня цей Відділ „не забув тихо спом'янути" нашого Кобзаря. Зібралася лише горстка 11 осіб, але вечір полишив своєю повагою, простотою і безпосередністю незатерте враження. Вечір відкрив імпрезовий референт арх. Іван Заяць. Заповіт, у виконанні київського хору на платівці, вислухали присутні стоячи у глибокій задумі та повазі. Опісля інж. Петро Шох виголосив вступне слово. Дивлячись на горстку присутніх (11 із понад 200 членів), промовець згадав і про це явище. Поет інж. Евген Маланюк блискуче говорив про творчість Шевченка на тлі тодішньої літератури і вплив його заслання на творчість. По рефераті промовець запропонував засісти до столу на чашку чаю і читав з експресією „Кобзаря". Вив'язалася поважна дискусія, і присутні полетіли своїми думками далеко на Україну, де давно то давно і наші діди, прадіди слухали Шевченка-Пробудителя, де в наших читальнях, хто лише вмів читати, читав і просвіщав народ. А що робимо ми тут?

Вечір переплітувано грою на патефоні музичних творів до слів Тараса Шевченка. Цей вечір зааранжував інж. Роман Вовчук.

мґр. Іван Заяць Р. А.

Вашинґтонська Громада поклонилася Шевченкові

Шевченківське свято було для столичної української громади завжди найбільше притягаючою імпрезою. Так і цим разом громада наша зійшлася численно і вщерть виповнила велику залю готелю Вашинґтон в неділю 26 березня 1961, щоб віддати шану пам'яті поета в соті роковини Його смерти.

Свято зорганізувало Об'єднання Українців Вашинґтону, Д-р Омелян Антонович, б. голова Управи, проводив вечором, відкриваючи його та представляючи учасників.

Свято почалось виступом гуртків пластунів новаків і новачок в одностроях. Під проводом братчика Миколи Ставничого новаки виступили перед погруддям Тараса Шевченка і зложили китиці квітів у його підніжжя. Це Шевченкове погруддя — портрет поета в молодому віці, нова праця мистця-скульптора Валентина Семянцева.

Ред. Дмитро Корбутяк виголосив реферат українською мовою. Він узяв за тему актуальний аспект Шевченкових роковин і взагалі історичного значення, як то використовують московські большевики Шевченкову постать і творчість для пропаґанди культурної та історичної єдности українського народу з Росією.

З заінтересуванням вислухали приявні чергової промови англійською мовою голови УККА проф. Добрянського. Проф. Л. Добрянський нав'язав до вістки про смерть сл. п. Дмитра Галичина, який очолював Комітет будови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, і висловив думку, що найкращим вшануванням пам'яті померлого буде сповнення його ідеї шляхом широкої участи в акції будування пам'ятника. Наше відношення до поета-пророка не повинно бути тільки в сфері сантименту і абстрактного обожання, але повинно конкретизуватися в бажанні сповнити його заповіти і здійснювати нашим життям його ідеали.

Д-р Павло Кость відчитав Шевченкове „Послання".

Другу частину свята виповнили мистецькі точки. Пані Лариса Шрамченко, молода співачка — сопран, відспівала „Ой не світи, місяченьку" і „Чому вода каламутна". Пані Людмила Коваленко прочитала цікавий уривок із своєї повісти „Дві краси", сторінку з життя княжни Репніни з її сердечним відношенням до Шевченка. П. Петро Круль, тенор, відспівав „Гетьмани, гетьмани" і „Ой Дніпре".

Похвальною новістю була студентська участь у святі, інсценізацію „Катерини", яку вивів Студентський Аматорський Гурток під проводом п. Єржківського.

До сольових точок акомпаніювала п. Марія Ставнича. Публіка нагороджувала всі мистецькі продукції оплесками. Свято закінчилося спільним відспіванням „Заповіту".

С.

Клівленд відзначив 100-ліття смерти Тараса Шевченка

19-го березня, в репрезентативній концертовій залі Клівленду відбулась велика Академія - Концерт для відзначення 100-тих роковин смерти Генія України — Тараса Шевченка.

Уже за годину до початку свята публіка почала заповняти залю. Коли міська симфонічна оркестра під диригентурою проф. Ярослава Барнича відіграла американський гимн, появився на сцені збірний хор, який уже самим виглядом викликав у глядачів небуденне враження. Факт, що український Клівленд зумів поставити на це велике свято хор із 120 осіб, створений спільними силами нашої громади, направду відрадний. Коли пролунали звуки „Заповіту" Вербицького, стало ясно, що пророблено велику роботу. Прегарно й могутньо прозвучала кантата Миколи Лисенка „Б'ють пороги". Солістами Злучених Хорів були: Валентин Сідельник, який виконав баритонове сольо в „Заповіті" та в кантаті, Петро Зелений, Осип Марцінюк, та пані Зоя Желехівська, Тетяна Колісниченко та Галина Кондратенко. Міською симфонічною оркестрою та Злученими Хорами диригував проф. Ярослав Барнич, а фортепіянову партію виконувала п. Ірина Заячківська-Гаврилюк.

Вступне слово виголосив голова Осередку Праці НТШ — проф. Володимир Радзикевич. Мелодеклямацію „Наймичка" до музики Я. Барнича, що її відіграла симфонічна оркестра, виконала п. Ірина Дубас. „До Основ'яненка" англійською мовою віддеклямувала п. Дарія Голубець. Слідували англомовні промови конґресмена М. Фігена та кол. комішенера для справ еміґрації — д-ра Едварда О'Коннора. Оба промовці підкреслювали силу Шевченкового слова та його заслуги не тільки для української нації, але й для всього свободолюбного людства. Д-р О'Коннор звернув увагу на те, що в час, коли Шевченко писав: „... коли ми діждемось Вашинґтона, з новим і праведним зяконом..." — у російській літературі немає й слова згадки про цього великого борця за свободу, — батька американської нації. В українській мові відчитав промову Пантелеймона Куліша на похоронах Шевченка п. Микола Тарасюк. На закінчення програми чоловічий хор „Дніпро" відспівав Лисенка „Іван Підкова" та Стеценка „Вибір Гетьмана". Солістами чоловічого хору „Дніпро" були панове: Олег Мороз, Рома Касараба та д-р Володимир Беднар, диригентом був п. Євген Садовський, а фортепіяновий супровід давала п. Марія Грушкевич. Програму закінчено відспіванням національного гимну. Можна із сміливістю ствердити, що за 13 років нової еміґрації в Клівленді це була найбільш удатна, імпозантна та репрезентативна імпреза.

М. Б.

Шевченківські Роковини в Шикаґо

26-го березня понад три тисячі учасників старої і нової іміґрації, а в тому числі чимало чужинців, віддало поклін Шевченкові у століття його смерти у репрезентаційній залі Оркестра Голл в центрі міста.

Академія відбулася заходами загально - громадського Шевченківського Комітету на Шикаґо і стейт Іллиной, очоленого представниками обох українських церков і місцевих організацій, під проводом д-ра М. Сіминовича. Свято відкрив голова Ділового Комітету п. Т. Шпікула. Головний промовець д-р проф. Р. Смаль - Стоцький, президент НТШ в гарно обдуманій промові, виголошеній англійською і українською мовах, підкреслив актуальність політичних ідей Шевченка сьогодні та невмірущість Шевченківського духа боротьби за ідеали свободи людини і народів.

Мейор м. Шикаґо Річард Дейлі, що його привітав і представив в імені Комітету адв. Михайло Гінко, нав'язуючи до свого ірляндського походження перевів у короткій, але змістовній промові, паралелю між свободолюбним ірляндським і українським народами, та схожість їхньої боротьби.

Проклямацію губернатора ст. Іллиной Отто Кернера, що нею проголошено 1961-ий рік Шевченківським у стейті, та спеціяльну резолюцію, прийяту Радою м. Шикаґо в пошану Шевченкові відчитали адвокат Ю. Куляс і панна М. Шпікула.

Свято почалось на сцені, де пишалось умаєне квітами бронзове погруддя поета роботи місцевого мист. різьбаря п. Петра Осташа, відспіванням американського гимну що його виконав соліст хору „Сурма" п. М. Желехівський.

На сцену виступили об'єднані хори „Сурми" і 22-го Відділу Союзу Українок в Шикаґо з своїм диригентом п. Юрієм Яримовичем і акомпаніятором п. Е. Блідим. Понеслися величаві звуки Шевченкового „Заповіту", що його зараз же після цього в англійській мові з відповідним відчуттям продеклямувала п. Анна Рурка.

Окремі виступи хорів, жіночого 22 Відділу СУА у стилевих народних строях, та „Сурми" у козацьких строях з піснями до слів Шевченка виявили, що співоча культура Шикаґо може бути горда за своїх активних носіїв. Продукції таких мистців сольового співу як п-ні Шарльота Ордассі Баранська з Ню Йорку, що виступала разом із своїм чоловіком п. Вол. Баранським (баритоном) при акомпаніяменті проф. І. Білогруда, та відомого піяніста проф. Б. Максимовича з Дітройту, приневолювали їх, на настирливі домагання публіки до наддатків. Декламації п-ні Роми Турянської та п. Тараса Ліськевича стояли на висоті.

На закінчення збірний виступ обох хорів у національних строях заершив концерт-академію співом українського національного гимну при співучасті цілої залі. Це був гідний фінал імпрези, що перемінилася в справжню маніфестацію вірности Шевченківським ідеям.

До високого рівня Академії - Концерту причинилась справна організація імпрези та видана Комітетом за фін. підтримкою наших бизнесменів і професіоналістів мистецько виконаної програмової книжки з матеріялами в українській і англійській мовах про Шевченка і про акції Шевченківського Року на терені Шикаґо — зредаґованої ред. М. Семчишиним. Крім цього приявні могли набути в вестибюлі залі Шевченківську відзнаку, і спеціяльні листівки, статті, інф. матеріяли в англ. мові, присвячені нашому Кобзареві.

Слід теж відмітити, що майже вся англомовна преса Шикаґо, репрезентована великими щоденниками, а теж деякі іншонаціональні пресові органи, помістили з нагоди Шевченківських святкувань довші інформаційні нотатки, про Шевченка і імпрезу.

Весь дохід з імпрези і продажу відзнак та інші фінансові надходження з Шевченківського Року, що ними завідує з доручення Комітету, його член — фін. секретар, дир. А. Зборик (пожертви, добр. датки і т. п.) призначені на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, а теж на спеціяльні Шевченківські видання.

(В. Н.)

Молодь Дітройту-Захід в поклоні Т. Шевченкові

12-го березня в УНДомі, відбувся Святковий Концерт в честь Тараса Шевченка, який влаштували учні і молодь цілоденної школи церкви св. Івана, Школи Українознавства „Рідна Школа", МУН, Пласт і СУМА „Київ". Це перший раз в Дітройті, в століття смерти Т. Шевченка, всі українські школи і молодечі організації спільними силами влаштували те величаве свято. Духовим опікуном був о. Михайло Бохневич, парох церкви св. Івана Христителя, а програму приготовили вчителі і виховники шкіл і організацій.

Надворі була прекрасна весняна погода і вже далеко перед третьою годиною зачали заповняти велику залю діти, молодь, родичі і старше громадянство. Концерт почато точно американським гимном, який відіграла на піяно М. Терлецька, учениця щілоденної і Рідної Школи, почім на тлі шкільного хору, зложеного з понад 150 дітей, о. М. Бохневич відкрив свято. „Сто літ тому в Петербурзі, зимній і непривітній столиці російських царів, замкнув на віки свої очі наш найбільший поет Т. Шевченко" — зачав бесідник. Представив ідеї, для яких жив і терпів Поет, і закликав молодь і старших працювали для України, аж сповниться Його заповіт. По „Заповіті", який відспівав шкільний хор, виступила парафіяльна школа, яка дала такі точки: садочок тої школи деклямував: „Я мала дитина", перша кляса рецитувала „Дитяча посвята", а учні старших кляс виконали „Шлях до слави" віршований життєпис Поета. Ті точки підготовила учителька І. Кордуба і Сестри тої школи. Муніка Л. Смолій відіграла на скрипці „Орієнталь" — Кюї і „Мотто перпетуо" — Богма, при піяно п. Л. Терлецька. Любу Смолій приготовив до того виступу проф. М. Лепкий. Пластовою точкою була доповідь про Шевченка, яку виголосив пластун Андрій Петріна, а ілюстрували її поезіями Поета пластуни і пластунки. Підготовку до тої точки дали п. Марія Козак і інж. Богдан Петріна.

Рідна Школа дала такі точки: „Поклін Тарасові" — деклямація І-ша кляса, „Сотня літ минає" — друга кляса, „Шевченкова могила" — деклямувала Марія Саладяк, уч. VI. кляси і Р. Фодчук, учень VII кляси „Лічу в неволі дні і ночі". Ту частину програми підготовили пп. Стефанія Лопатяк, Марія Бєньковська і Іван Сточанський, вчителі „РШ". Дуже гарно випала інсценізація „Тополі", яка виконала молодь СУМ „Київ" в складі Вікторія Ґаховська, Катруся Копач, Оксана Судак, Роман Петращук, а при піяно була Марта Терлецька. Це була праця пп. Я. Яворівського і Токарчука, виховників СУМ.

Ще раз виступав шкільний хор під управою проф. К. Цепенди і співав „Садок вишневий" і „Думи мої...", цілоденна школа склала „Поклін безсмертному Тарасові", і спів українського гимну закінчив це прекрасне свято. Присутніх на святі привітав, і при кінці свята подякував о. Пароховї, Сестрам, виховникам, вчителям і виконавцям програми за працю, а численно зібраному громадянству за участь управитель Рідної Школи п. Іван Білоус.

Ціла програма була виконана бездоганно. Ціле свято залишить і в старших і в дітей, гарні спомини. Сцену удекорував портретом молодого Тараса і написами гарно п. Юрко Козак, а текст промови і добір поезій для Пласту опрацював проф. Едвард Козак.

І.

ЖАЛЬ І СПІВЧУТТЯ

Керівництво та ввесь склад Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка висловлюють глибокий жаль і співчуття організаторам і всій українській громаді м. Клівленд, яка чисельно зібралася на наш концерт, але не змогла прослухати його з причин несподіваної затримки автобуса в дорозі, в якім почав горіти мотор.

Завдячуємо Божому Провидінню, що особистий склад і майно не потерпіли.

Протягом чотиригодинних старань, в утруднених позбавлених зв'язків умовах, удалося дістати інший автобус, яким Капеля вже вимушена була повертатися з дороги до Дітройту.

Будемо докладати всіх старань, щоб хоч пізнішою порою цього сезону Капеля ще змогла виконати свій громадський обов'язок перед українською громадою Клівленду.

Управа Капелі Бандуристів

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Відомий український маляр Михайло Мороз** одержав від Ліґоа Дункан Ґалерії при 82-ій Іст Стріт у Ню Йорку повідомлення, що йому надано перше місце серед американських мистців із 50 стейтів ЗДА, які брали участь в конкурсі цієї ґалерії „За нагороду Парижу". Два його вибрані образи виставлені тепер у відомій ґалерії „Академія Реймонд Дункан" при 31 Рю де Сейн у Парижі. Ґалерія Дункан у Ню Йорку інформує, що якщо виставлені в Парижі образи американських мистців не будуть продані, то вони будуть повернені їх авторам.

● **Авторський вечір композитора - піяніста Володимира Грудина** з участю співачки Марти Кокольської - Кобрин та скрипака Володимира Цісика відбудеться в неділю, дня 16 квітня ц. р., в репрезентативній залі Карнеґі Рісайтел Голл. У програму концерту входять нові твори композитора, які будуть виконані вперше публічно. У Филаделфії цей концерт відбудеться в неділю дня 23-го квітня.

Опера „Катерина" в Ню Йорку

В 100-ті роковини смерти Великого Кобзаря Український Оперний Ансамбль під музичним керівництвом композитора Ігоря Соневицького виставить оперу М. Аркаса „Катерина" за одноіменною поемою Тараса Шевченка. Прем'єра цієї опери відбудеться в Ню Йорку 23-го квітня 1961 р., о год. 6-ій вечора в залі модерного будинку High Shool of Art and Design (ріг Другої Евні й 57 вулиці). Режисер (Сити Опера, Ню Йорк), матері — Г. Шерей (Київська Філгармонія), батька — Л. Рейнарович (Львівська опера). Андрія — І. Гош (Львівська опера). Івана — І. Самокішин (Львівська опера), Оксана — М. Стефанишин, Одарки — О. Зам'ята. У виставі беруть участь танцювальні групи під проводом Р. Петрини, хор в числі 40 душ. Художнє оформлення сцени В. Ткачука. Чистий дохід з вистави опери призначений на будову пам'ятника Т. Шевченка у Вашинґтоні.

Число проданих у березні нових авт збільшилося на 34%

Дітройт. — Часопис „Ворд'с Автомотів Ріпортс" стверджує, що в місяці березні число проданих нових авт збільшилося на 34 відсотки в порівнянні з лютим ц. р., і становило 482,376 возів. Внаслідок цього продуценти авт плянують збільшити продукцію авт в другій чверті цього року на 18 відсотків. 31-го березня у продавців авт було на складі 936,000 авт, що вистачає на продаж впродовж 52-ох днів. 28-го лютого продавці авт мали на складі 1.022.000 — що рівняється запасом авт на продаж впродовж 68.1 дня. Число проданих авт в березні ц. р. найбільше збільшилося в останніх десятьох днях місяця. Але число проданих нових авт в першій чверті цього року становило тільки 1.211,913 возів, і було найнижче від рецесії в 1958-му році. Збільшення числа проданих авт в березні ц. р. свідчить про те, що економіка країни є на шляху до росту.

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими,
що дня 1-го квітня 1961 р.
ненадійно відійшла від нас у вічність
на 81-му році життя,
НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА

Юлія з Корчинських ДОМБРОВСЬКА

В смутку залишила:
Доньки: Ірину СТАДНИК з мужем Степаном, Любомиру РУДАКЕВИЧ з мужем Іваном;
Синів: Романа і Ореста ДОМБРОВСЬКИХ з Родинами в Европі.

ПОХОРОН відбувся дня 4-го квітня 1961 р. з церкви св. Йосифа на цвинтар св. Николая в Шикаґо.

Замість квітів на домовину
сл. п. Дмитра ГАЛИЧИНА
дол. 15.00, як жертву на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, — зложили:
Д-р Семен і Марія ДЕМИДЧУК
Бруклин, Н. Й.

Спорт

РІШАЛЬНІ ГРИ НАШИХ ФУТБОЛІСТІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

В наступну неділю, 16-го квітня, рішатиметься доля чемпіонату „Тризуба" у професійній Американський Футбольній Лізі, коли наші футболісти зустрінуться з грізним суперником лігових першенств О. К. Ґаліція. Це будуть відплатні змагання на грищі Інтер Клюбу в Ню Йорку з цією самою „Ґаліцією", яка зуміла вивезти зі зустрічі з „Тризубом" у Филаделфії одну точку, ремісуючи змагання 2:2. „Тризуб" очевидно стане до цього рішального бою у найкращому складі, бо матиме проти себе сильну одинадцятку з п'яти арґентинцями. Ці змагання „Тризуба" будуть другими в програмі „дабел геддера" — подвійних змагань, де в першій стрічі змагатимуться Інтер Клюб та Бруклин Ітелісне. Коли „Тризуб" привезе дві точки з цих змагань, тоді вже нічого не повинно стати йому на перешкоді до осягнення чемпіонату Ам. Ліґи.

УСК Ню Йорк матиме важку переправу в грі за першість Нім. Ам. Футбольної Ліґи зі сильним кандидатом на першуна „Великої Десятки" „Дойч Унґарн", багатократним чемпіоном цісі Ліґи. Ці змагання відбудуться на грищі Метрополітен Овал в Брукліні при Ендрюс та Метрополітен Евню. УСК стоїть тепер на другому місці в показнику Ліґи.

„Чорноморська Січ" Нюарк, якій на дорозі до чемпіонату південної групи Ліґи Стейту залишилися лише дві гри, зустрінеться в цю неділю з німецькими футболістами Лідеркранцу з Трентону на своєму грищі Анджелес Гров в Юніон, Н. Дж. Перемога в цій зустрічі вже майже запевнить „Ч. Січі" перше місце своєї групи.

Де Ґоль закликає альжирських арабів до переговорів — погрожує поділом Альжиру

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль на пресовій конференції в минулий вівторок 11-го квітня ц. р. поновив заклик до альжирсько - арабських націоналістів, щоб вони не відтягалися від безпосередніх переговорів з французьким урядом. Водночас він признав, що альжирсько - арабські націоналісти знаходяться у важкій ситуації, переживаючи психологічний конфлікт та перебуваючи „під натиском різних імперіялістичних сил з-зовні" — виразно натякаючи на Москву і З'єдинену Арабську Республіку. Водночас де Ґоль палко боронив свою концепцію — самостійного Альжиру з тісному зв'язку з Францією та погрожував, що у випадку рішення плебісциту відірвати Альжир від Франції — Франція буде примушена перевести поділ Альжиру, що буде нещастям для тої країни. Де Ґоль взагалі промовчав дразливу для арабських націоналістів справу переговорювання з другою — примирливішою — групою арабів та заповів, що в'язнені 5 альжирські лідери будуть переведені до кращого приміщення та звільнені, коли буде проголошене військове перемиря". Внаслідок того, в колах арабських націоналістів з Альжиру, які мають в Тунісі свій головний осідок і де вони покликали до життя екзильний тимчасовий альжирський уряд, панує переконання, що з кінцем цього місяця почнуться офіційні французько-альжирські переговори. Вони були вже призначені на 7-го квітня ц. р., але розбились внаслідку французького рішення переговорювати одночасно також із другою — суперницькою — групою альжирських націоналістів. Зґаданий тимчасовий уряд Альжиру, що складається виключно з членів Альжирського фронту національного визволення, обурився на таке французьке рішення і заявив що не вишле своїх делеґатів на місце переговорів. В міжчасі справа ніби полагоджена: альжирські націоналісти вислали до Швайцарії свого емісаря в особі Таєба Булґаруфа і той ніби дістав заспокоюючі інформації від французів.

● **У Перській затоці,** на широкому морі за 50 миль від арабського порту Дібай, вибухла внаслідку громовиці пожежа на великому пасажирському кораблі „Дара". Хоч катастрофа сталась ніччю, проте більшість пасажирів й членів залоги встигли врятуватись — їх перебрали негайно наспівші на поміч інші кораблі. Все ж невідоме ще докладно число осіб — мабуть 212 — згинули. На кораблі було 580 пасажирів, 110 членів залоги, араби й інші азійці, та 19 европейських морських старшин. 520 осіб врятувались відразу.

● **Сенатор республіканець** Кеннет Б. Кітінґ дістав листа без поштової марки, і за нього мусів заплатити 4 центи. Але він втішився цим листом, бо це було письмо від недавнього президента Двайта Д. Айзенгавера, який забув наліпити поштову марку. Сенатор Кітінґ сказав, що він „заплатив би більше, як 4 центи, бо в листі є щирі слова від цього великого американця".

● **Федеральний суддя** Томас Ф. Морфі в Ню Йорку визначив кару однорічної тюрми „народному співакові" 42-річному П. Зіґерові за те, що він образив Конґрес, не хотячи відповідати на запити в Палатній Комісії для дослідів протиамериканської діяльности про свої зв'язки з Комуністичною партією. Зіґер не хотів відповісти на подібний запит і судді Морфі.

ОПРАВДАНІ РЕФЛЕКСИ

Навіщо, властиво, того всього галасу з першим совєтським астронавтом — могла б собі подумати ця мавпа в лондонському зоологічному городі, сівши собі над великим газетним повідомленням про совєтський успіх в астронавтиці. Остаточно Гем, американський товариш цісі мавни, вже деякий час тому відбув таку подорож і щасливо повернувся на землю. І як тут не чухатися в голову...

Плянують харчову допомогу закордонові — вартости $11 більйонів

Вашингтон. — Директор аґенції Харчі для миру Джордж МекҐоверн предложив президентові Кеннеді плян харчової допомоги закордонним країнам, яка впродовж найближчих 5-ох років виносила б коло $11 більйонів. Ці харчі ЗДА могли б продавати заприязненим країнам, випозичати або вимінювати за інші товари чи дарувати чужим державам. Крім харчів ЗДА допомагали б закордонові ще й фібровими тканинами. Ця американська харчова допомога збільшувала б економіку відсталих країн і причинялася б до закріплення миру в світі та до більшого добробуту, бо кормила б голодних і приодівала б тих, що не мають одежі. Допомога складалася б із пшениці, кукурудзи, бавовни, м'яса, молочних продуктів, товщів і яєць. Її діставали б країни Латинської Америки і африканські держави. Здійснення цього пляну зменшило б запаси харчів, що лежать в урядових магазинах.

Закликають до щеплення проти поліо

Ню Йорк. — Колишній головний лікар ЗДА із Публічного Уряду Здоров'я д-р Лерой Е. Бурні надрукував в журналі Лікарського Товариства статтю, в якій пише про успішність щеплення проти поліо і закликає батьків, щоб подбали про щеплення своїх дітей проти цієї жахливої недуги. Також і лікарські уряди здоров'я рекомендують щепитися проти поліо. Статистика виказує, що вакцина д-ра Солка зменшила значно відсоток занедужань на поліо серед тих, які були нащеплені. Але і досі ще аж 38 відсотків дітей у віці до 5-ох років не є нащеплені проти цієї недуги. 63 відсотки чоловіків у віці від 20-ох до 40 років не є нащеплені, а жінок у тому самому віці є 48 відсотків. В 1952 році на поліо недужало 21,000 осіб, а в 1960 році було тільки 2,265 випадків паралітичного поліо. Між ними майже половина були діти у віці до 5-ох років життя. Уряд Здоров'я ЗДА рекомендує щеплення і вакциною, яка має живі віруси, і яку випродукував д-р Алберт Сейбін із Сінсіннаверського університету.

Роберт Кеннеді предкладає законопроєкт для поборювання ракетірів

Вашингтон. — Головний прокуратор ЗДА Роберт Кеннеді на пресовій конференції 6-го квітня повідомив, що він предкладає Конґресові нові законопроєкти, які мають допомогти суддям до поборювання різних шантажистів і рекетірів та організованих злочинів. Між цими проєктами є пропозиція заборонити „міжстейтові подорожі, які влегшують незаконну бизнесову діяльність", таку, як незаконні заклади, торгівлю алькогольними напоями, наркотиками, проституцію, шантажі і т. п. Згідно з цим законопроєктом ці злочини зможуть судити федеральні суди і їх зможуть вислідjувати не тільки стейтові, але федеральні поліційні аґенти. Інший законопроєкт має дозволити федеральним аґентам досліджувати такі злочини, як страшення свідків і продаж зброї колишнім засудженим злочинцям. Головний прокуратор плянує повести енерґійну боротьбу проти організованого злочину.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні и річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 15-го КВІТНЯ, 1961

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Квартальні збори Т-ва Дністер, Відд. 361, о год. 8-ій веч. у власній домівці. — В. Барагура, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го КВІТНЯ 1961

ЙОНКЕРС, Н.Й. —Місячні збори Т-ва Подільська Січ, Відд. 8, о год. 2-ій по пол в залі Клюбу, 13 Washington St. — В. Мандзій, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Жалібні сходини для вшанування пам'яті Гол. Предс. УНС, сл. п. Дмитра Галичина о год. 1:30 по пол. в УНДомі при Вест 14-ій вул. — Управа.

ПАССЕЙК, Н.Дж. — Квартальні збори 42-го Відд. ім. Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Ґовп Еве. — Марущак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Жалібні сходини Т-ва Любов, Відд. 45, для вшанування сл. п. Д. Галичина о год. 1-ій по пол. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка, Відд. 97 о год. 2-ій по пол в церковній залі при 45-47 Ґовп Евню. — М. Мельник, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні збори Б-тва св.Дмитрія, Відд. 288, о год. 11-ій перед пол. в церковній залі. — Управа.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Місячні Збори Т-ва Укр. Січ, Відд. 59, о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 500 Галет вул. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Місячні збори Т-ва Любов, Відд. 370, о год. 11:45 перед пол. в кімнаті школи при церкві, 565 Джордж вул. — В. Гіна, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні збори 349 Відд. ім. Т. Шевченка в домі Ветеранів при вул. Вашинґтона. — І. Гнідь, секр.

НЕДІЛЯ, 16-го КВІТНЯ 1961

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні збори Т-ва Єдність, Відд. 163, о год. 1-ій по пол. в домі Горожан, 847 N. Franklin St. — С. Филик, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Збирання вкладок у Б-тві св. І. Хрестителя, Відд. 76 від год. 12-ої в Укр. Централі при 180 Вільям вул. Також у секретаря, 145 West End Ave., Newark коли доґідно. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, 83 Відд., о год. 12:30 в Укр. Горож. Клюбі при 847 Френклін вул. — С. Гавриш, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні збори С-тва Благовіщення, Відд. 125, о год. 1-ій по пол. при 845 N. Western Ave. — І. Подола, секр.

ДЖАНСОН СІТІ, Н. Й. — Загальні Збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 21, о год. 3-ій у приміщенні Укр. Меморального Осередку. — Управа.

АКРОН, Огайо. — Місячні збори Б-тва св. Духа, Відд. 295, о год. 1:30 по пол. в церковній залі. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 367 о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. — В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва Сокіл, Відд. 336, о год. 1-ій по пол. в УНДомі при W. 14th St. —Т. Кальмук, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 251 в залі св. Петра і Павла при West 7th вул. — П. Кореневич.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори С-тва Преч. Діви Марії, Відд. 112, по 2-ій і 3-ій Сл. Божій в залі церкви св. Ап. Петра й Павла. — А. Шмуцок ,секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва Укр. Січ, Відд. 182 о год. 2-ій по пол. в парафіяльній залі при 45-47 Hope Ave., Passaic. — М. Філь, секр.

МІЛВІЛ, Н. Дж. —Місячні збори Т-ва Запор. Січ, Відд. 347 о год. 2-ій по пол. в залі, де звичайно, — Р. Тимчій, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, Відд 334, в Нар. Домі при 14-ій вул. в часі, як звичайно. — Г. Демкович, секр.

ДІТРОЙТ, Миш.— Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 75, о год. 1-ій по пол. в залі УНДому, при вул. Мартін. — Ст. Леськів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Б-тва св. Йосафата, Відд. 217, о год. 2-ій по пол. в церковній залі. — В. Колданський, секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Місячні збори Б-тва св.о. Миколая, Відд. 127, о год. 11:30 перед пол. в церковній залі при Філмор і Онейда вул. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Б-тва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, по Співаній Сл. Божій в церковній залі при 2283 W. 7th. — М. Бобечко, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Квартальні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 206, о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі при 74 Геррес Евню. — Е. Тепер, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні збори С-тва Пр. Діви Марії, Відд 259, о год. 1-ій по пол. в церковній залі при 4952 So. Pauline St. — П. Трусяк.

Війська ОН роззброюють білих добровольців - у формаціях Конґа

Леопольдвіль. — Між інтернаціональним військом Об'єднаних Націй в Конґо, в даному випадку між етіопськими вояками з одного боку та конґолійським військом з другого прийшло наприкінці минулого тижня вперше до одвертої поважнішої сутички. Сталось це в провінції Катанґа, що її президентом є Мойсе Чомбе, який зараз у першому тижні існування конґолійської держави проголосив „самостійність" тієї провінції, а на недавній конференції конґолійських лідерів в Тананаріві на Мадаґаскарі переперз свою концепцію конґолійської конфедерації. Чомбе має свою власну, добре бельгійцями зорганізовану кількатисячну армію, крім того він послуговується окремими формаціями білих — здебільша бельгійських — леґіонерів. Військо ОН спротивилось походові катанґського війська проти ворожих автохтонних племен і біля містечка Кабальо прийшло до сутички, в якій згинули два етіопські вояки та сім було ранених. Етіопці роззброїли цілий той катанґський військовий відділ та взялй в полон 28-х білих військовиків, що були на службі в Чомбе.

● **Департамент оборони** закликає військовиків і тих цивільних осіб, які працюють за кордоном, щоб закупили принаймні за $50 мільйонів річно федеральних бондів і тим способом зменшили відплив долярів до чужих країн.

● **Сенатор республіканець** із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінґ пропонує зорганізувати із мешканців міста Ню Йорку новий „Привітальний корпус", члени якого допомагали б чужим туристам пізнавати місто та були б для них безплатними провідниками під час побуту в цій світовій метрополії.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
Івася ВОЛИНЦЯ, Богдана ГОЛИНСЬКОГО і Івася ЗАЯЦЯ, бувших шкільних друзів Ерона ЗАЯЦЯ зі Львова, який по тяжкій неволі хотів би з ними зв'язатися. Зголошення:
Д-р А. ЗАЯЦЬ
6423 Hasbrook Avenue
Phila. -11, Pa.

Пошукується
ВАСИЛЯ ДЗЬОБУ,
з села Новосілка, Товмацького повіту, Зах. Україна. Пошукує брат Петро. Прошу його самого, або, хто знає про нього, писати на адресу:
DZINKO Stefan
715 Ave. "D"
Rochester 21, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 4629. Тарзан ранений!

З рухливістю борця з биками Тарзан перехитрував буйвола і вбив свій ніж у вразливе тім'я...

Але бестія рвонулася судорожноваслідок удару. І закручений вгору ріг вдарив мавполюдову чашку!